

92

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Π. 92/1970

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβρ. 1969 / Φεβρουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) ... Ροπήωτον.
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας Καρδίτσας
Νομοῦ ... Καρδίτσας .....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Κωνσταντίνος Γεωργίου ἐπάγγελμα Διοδότης...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ροπήωτον Πύλης Τρικάλων
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον; ἕμ. γεννηθέντος
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... Γιάννης Παμπρό

.....
ἡλικία ... 8.2 ... γραμματικαὶ γνώσεις Β' Δημοτικῶν
..... τόπος καταγωγῆς Ροπήωτον ...
Μ. Καρδίτσας .....

β) Κωνσταντίνος Γεωργίου εἰς 65 ... Ε' Δημοτικῶν ... Ροπήωτον Καρδίτσας .....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Δὲν ὑπῆρχον χωριστὰ κτήματα κατηγεργεῖν ἢ βοσκῆς .....
- Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; .....
.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Εἰς τὰς χωρικοὺς .....
  - 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Ὀχι ... Διανομή ... εἰς τὰ τέκνα ... κατὰ τοὺς ἄνδρας .....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιās μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

ἔλπιζοντο... με ζωϊκὴν κόπρον... ..

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... μετὰ τὸν... ..

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... 2. η. α'... .. 1. 9. 3 α...

αἱ... .. 3. - 5. ... ..

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... ..

αὐτὸν... .. ἔργαστῃ... ..

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Χειρολαβὴ... 4. ... 7. .... 10. ....

2. ... 5. ... 8. ....

3. ... 6. ... 9. ....

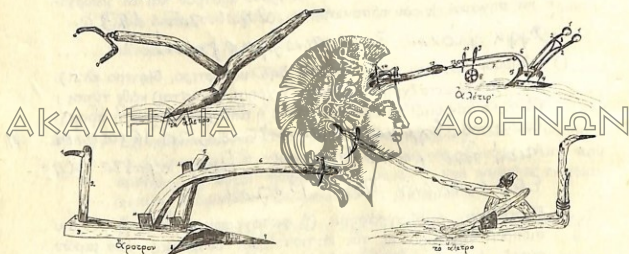

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .....

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ .....

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμού . *ἀπό τοῦ 1962*.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον . *Κ. Κότ. μαθητὴς*.....
- Μ. Σ. Τ. Σ.*.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χειρὰ</i>	6. <i>Καυδία</i>	11. ....
2. <i>Κοιτινί</i>	7. <i>Καυδί' σπῆδος</i>	12. ....
3. <i>Επὶ αὐτῇ</i>	8. <i>ὄνι</i>	13. ....
4. <i>Εταβαρι</i>	9. <i>Προσφῆνι</i>	14. ....
5. <i>Ε. Ζ. Ε. Α.</i>	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἡ.τ.ο. μ.π. μορφ.π. δι? ὅλας. αἰς. ἀρο. ερι-
α.α.ε.ι.ς.

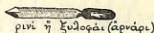

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Ἡ.τ.ο. Τραπέζοειδὺς,
(καυάρην. πυρ.α.μ.δ.ο.ς. μ.ε. β.α.ο.ν. ὑ.φ.ο.ρ.α.ν.ί.ο.ν. παρ.α.λ.μ.ν.)

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ; Ε.π. ζ. ν.α.σ.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....
..Τ.α. ματωτέρω. εἰκον. φύ.μ.ε.κ.α.

πριόνι

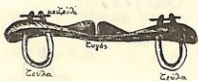
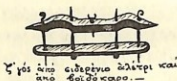
ἀρίδα

ρινί ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Β. ὄ. β. ἢ ἡ. ἡ. οἰ. ...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... *δύο... ζῶα...*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ἦτο... ἀναγκ. αἰος... ὅ... ζυγός...*

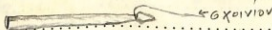
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

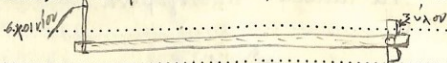

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ... *Α. ρ. ν. ρ. λ. α. ἢ. ὅ. ε. ρ. μ. α. ρ. ε. ... β. ρ. ρ. ρ. ...*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *Πρῶτον... 1930...*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ... *Μὲ... τὰ... χτὰ...*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Καὶ ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναῖκα.*.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Τὰ βοδία : Περνεύειν τὰ λευκά καὶ τοὺς βοδιῶν εἰς τὰς γέφυρας καὶ τρυφὸν καὶ προσδέχοντο ἀπὸ τοῦ καὶ τῶν μέσων αἰ. γέφυρας.....*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *Περνᾶ τὸ γατάρων τῶν περικνηκῶν εἰς τὸ ἀγροτρον τῶν ἀροστῆρων καὶ τὰ ἐραθνηκῆα περικνηκῶν ἀπὸ τοῦ βοιμαράκι καὶ μὲν τὸ ἀροστῆρον περνᾶ εἰς τὴν γέφυραν*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφὴ καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία), *μὲ σχοινίον προσδεσμένον εἰς μὲν τὴν βοδία εἰς τὰ κέρατα, εἰς δὲ τὴν ἐξήλκοντες ἢ ἡμῶν αἰ. ἀπὸ τοῦ καλλιέτρι (χάσινον).*

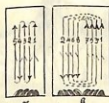

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μὲ τὸ ζυγὸν ἄροτρον.. ὡς.. εἰς.. καὶ.. σχεδιάγραμμα
μαί (α).....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

ὡς.. εἰς.. εἰς.. εἰς.. περιφερειακῶς.. σχεδ. (β)...

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμες, σιασπές, μεσθράδες κ.λ.π.); Γι.ν.ε.ται.. α.α.α.α.α.α. ε.η.ο.ρ.ι.ε.ς.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακιάν; .....

Μὲ.. αὐλακιάν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῶνται ἄροτρον; .....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ....

Πλαγίως.. καὶ.. βαθιὰ.. εἰς.. πλάγως.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημοτηρικῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Διὰ τὸν ἄριστον ἐν. μέγαν.

ὄργωμα. Διὰ τὸν ἀρσέναν. ἢ ἐρ γύφτι.
 κ). Πρῶτον ὄργωμα ἢ ζήωμα. ε/ Δι. βόη. καί
 δ). Τρίτον. ἢ ἐπορά. μετα' ἀπὸ καὶδε ὄργωμα
 ἀποθουδε. εὐάρωμα.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

Οφείλω... να... αντιστρέψω...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλοι δημητριακόν...

Τουλάχιστον δύο ή τρεις :

4) Πόσα ὄργανα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιτεχνίας (στίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποῖαν ἐποχὴν; *Διὰ τὸν στίτον, τὸν κριθῶν, τὸν ψυχανθῶν, τὸν κηπευτικῶν
καὶ τὸν ἀραβοσίτου καὶ τὸν κηπευτικῶν.*

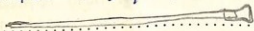
5) Ποία έργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .. τὸ σ. σ. β. α. κ. α. .

^c Η ἐκκλησιαστικὴ (ἐκκλησία) διὰ τὸν ἀμαρτάνων ἀνθρώπων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πρὸς τὸν ἀνθρώπου.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουΐτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Μ.έ. εὐό. ἔκτρα. ἔκτ.

Β.ζ.ιά.π. (βουκέντρου)... ἢ. ἀπορία. φέρει. β.ε.θ.ροῦ,
ἐν. εἶδη. π.ζ.ύ.αν. ἔκ. ἀρ. τιμα...

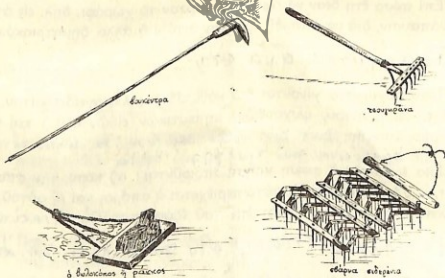
Β.ζ.ιά.π. ἢ. β.ε.θ.ροῦ... ἔκ. ἀρ. τιμα...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... β.ζ.ύ.αν. ... β.ε.θ.ροῦ. β.ε.θ.ροῦ. μ.έ. ἔκ. τιν.
β.ε.θ.ροῦ, ὡς ἢ. παρατιθέμεν. φ.υ.λ.ο.φ.α.γ.ῆ.α. ....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργανωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

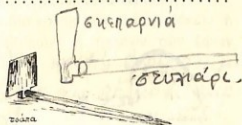
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

^cΟ. καβ.μας. (πρ. κ.κω.ζερω). η. 86.α.η.δ. και η.
βυ.ε.η.α.φ.χ.ι.α.

- Ὁ θεός σου καὶ οἱ ἄγγελοί σου διὰ τὸ σιγήσειν τῶν
μερῶν σου δὲν περκαὶ τὸ ἔροσεν.....

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργούντο (ἢ καλλιεργούνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἶδους. Δὲν ἦν ἀρχαῖα χωρία. Τὰ φασόλια
ἔπαιρναν. μὲν αὐτὰ ὁρατοῦσαν.....

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Διὰ ρόβη καὶ βουκόκ. καὶ ζ. κρ. καὶ διὰ δ. ἐ. καὶ τριφύλλι καὶ γ. ν. ρ. καὶ καὶ π. ο. ζ. καὶ καὶ .....

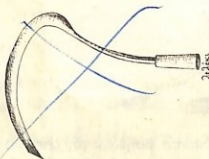
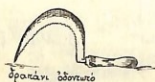
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως. *Ἐκτελείοντο... εἰς... ἀλμυρὰς...*

α. Ἐργαλειῶν θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
 .Μ.Ε.Σ.Ο. Δ.Ρ.Ε.Π.Α.Ν.Ι. (Δ.Ο.Θ.Ο.Υ.Σ.Τ.Ω.Τ.Ε.).

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσεσ) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ.Ε.Σ.Ο. Δ.Ρ.Ε.Π.Α.Ν.Ι.

← κοβιά

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

...? Δ.Ο.Θ.Ο.Υ.Σ.Τ.Ω.Τ.Ε. . . Δ.Ρ.Ε.Π.Α.Ν.Ι. . . Σ.Τ.Ω. . Μ.Ε.Σ.Ο. Δ.Ρ.Ε.Π.Α.Ν.Ι. . .
 ὀμαλή . .

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Τ.Κ.Θ. . Μ.Ε.Σ.Ο. Δ.Ρ.Ε.Π.Α.Ν.Ι. . . Σ.Τ.Ω. . Μ.Ε.Σ.Ο. Δ.Ρ.Ε.Π.Α.Ν.Ι. . .
 Σ.Τ.Ω. . Τ.Κ.Θ. . Μ.Ε.Σ.Ο. Δ.Ρ.Ε.Π.Α.Ν.Ι. . . Σ.Τ.Ω. . Μ.Ε.Σ.Ο. Δ.Ρ.Ε.Π.Α.Ν.Ι. . .

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *τὰ δρεπάνια καὶ ἀρχαῖς καλὲς καὶ ἄλλαι ἐκ βιδυραυγῶν (ῥαβδῶν) καὶ ῥοβῶν ἐκαστοῦ...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὁ εἰς καὶ ἡ κριθὴ θερίζεται μὲ τὰ δρεπάνια, τοὶ δὲ ρεβιθῶν καὶ ῥοβῶν ἐκαστοῦ χειρὸς.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *10.-15. ἑκατοστά...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἄγρια σταχὺ...*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ τακτοποιοῦν εἰς χερίες...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *τοποθετοῦνται μαζί 10.-15. ἀνδράσιν καὶ ἑνὶ κέντρῳ τῶν σταχυῶν. Αἱ δὲ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν ἐκρίνοντο πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *ΑΓΓΑΛΙΕΣ* ...

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *Ἄνδρες καὶ...*

γυναῖκες. Δὲν ὑπάρχουν.

2) Πῶς ἡμείβοντο αὐτοὶ μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) ...

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ...

Τραγούδια τοῦ Θερισμοῦ.

- 1- Πάίρνω τὸ δέ - κοντομαριῶν - Πάίρνω τὸ δερπανάκι μου,
Ἄι καὶ πᾶν νὰ μᾶς σπείχῃ - Μαριῶν καὶ μαῦρα μαῖρια
— — —
Ἄι χεῖρὲς - χεῖρὲς κοντομαριῶν, χεῖρὲς - χεῖρὲς τὰ μαῖνια,
Γιὲμ καὶ εὐκατα θεμάζῃ - Μαριῶν καὶ μαῦρα μαῖρια.

- 2- Ζευχάραζε ἡ Ἀνατολή καὶ ζέεζαν ἡ Ἄνθη
Πάν' τὰ ποτακία γὰ νιρό κι ἡ θειρεὲς σὴ βρύση.
Πάίρνω καὶ γὼ τὸ Γρίβα καὶ πᾶν νὰ τὸν ποιῶ,
Βρίσκω μὰ κόρη ἐπὶ στήν ἐξοὶ καὶ τὴν κασιμερῶν.
ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**
κι ἀπὸ τὰ πέντε κι ἄλλα τὴν γέγονε θυμὸν.
— Τ' ἔχεις κόρη μ' καὶ θηῖσάν καὶ εἶσαι θυμὸν.
— Ἔχω ὄντρα σὴν ζευγιά, δώδεκα γύρα χρόνου,
κι ἄκόμα δὴν τὸν καρτερῶ, γιὰ τὸν Πανηχάιν.
κι ὕστερ' δὰ γίνου κασιμερῶν, δὰ πᾶν δὲ μανασῶν.
— Κόρη μ' ἐγὼ εἶμ' οὐ ἄντρας σου, ἐγὼ εἶμαι ὁ καλὸς σου.
— Ἄν εἶς εἰς ὁ ἄντρας μου, ἂν εἶσαι ὁ καλὸς μου,
πὲς μου σφιμάδια τοῦ σπιτιοῦ, κὶ γόρε δὰ πριεζέγον.
— Μπαδ' ἔχεις σὴν γόρε σου καὶ κῆμα σὴν αὐτὴ σου.
— Πὲς μου σφιμάδια τοῦ πορροῦ καὶ γόρε δὰ πριεζέγον.
— Ἔχεις ἄγιά σου μάχουζον κι ἔγώ σὴν ἀμασῶν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; . *Συνή-*

*δως ἀρχίγει. Πῶν. Δευτέρου. ἡ. κ. ρ. ε. ν. ἡ. δ. ἰ-
δεν. Προδοχή. ἰδ. αὐτῆς. . . . .*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. *Τραγούδια. θρησκευτ.*

*"Παίρνω. τὸ. δερνάνι. μου. καὶ. πάλιν. ν. ἡ. μένω.
αλαχνα. μαργω. καὶ. μαῦρα. μέλια. . . . ."*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶσιμον.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; . *τ. α. ἑστ. ἑρ. κ.*

.....
.....
.....

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *Τὰ ἔδενε ἄνδρες καὶ μετέφερον. οἱ ἄγγαριές. ὅσοι μ. π. οἱ δερματιῶν καὶ τὰ ἐτοποθετοῦν. ἐν τῷ ἔδαφος καὶ... Τὰ δερματιῶν καὶ ἐρίκοντο (γίνονταν). ἀπὸ τῶν εἰσάρι. ζερικωνέται. εἰς, κνήκ. ὁ π. ὁ ἄνδρας, ἐρέχεται. καὶ γίνονται. εἰς, π. π. καὶ πέρκον. 15-20. π. π. καὶ ἀπὸ τὸ κέρ. τοῦ παρ. καὶ. χωρίζεται. ἐν δ. ὅ, ἐπὶ. θοῦ καὶ οἱ ὁ χεριές.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; ..... *Συνεκentrώνοντο. ἀνὰ τρία. (τριαριές) καὶ μετὰ. ἀπὸ. ὅ, καὶ περισσότεροι. ὅ, καὶ ἀμέ. ὡς. μετὰ. τὸ. πέρ. τοῦ. δερματιῶν. μετέφεροντο. ἐν. τῷ. ἔδαφος.*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....Ὁταν γίνονται καλλιέργειαι Πρωτοκλασ......

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ σπῆρα χόρτου (π.χ. σανόν, τριφυλὴ, βίκον); Ἐσυνά, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.....Ὁ Βίκος ἐσυνθίζετο τὸ φθινόπωρον. Προσάφεται ἡ βικὸς ὀρχυς - ὁπάρ μὰ γὰρ... τὸ τριφυλὴ ἐσυνθίζετο τὴν ἔνοι- ζιν, ἀγὰρ ἐπὶ τὸ πρῶτο ὀρχυς - ἐσθέρνιεμα - δι. θόρη - ἐσθέρνιεμα - ρίγας τῶν σπῆρον - ἐσθέρνιεμα.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). Μὲ τὴν κοσίαν......

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ἀγῶν ἐκίνησε μὲν τὴν καρδίαν εἰς
 "κοίτης", εἰρῆς, ἀφάνεια μὲν ἡμέρη εἰς τὸν ἥλιον κατὰ
 ἡν ἐννιζέτο μὲν τὸ "δικαίον", καὶ ζεφυρὸν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡλιο μέρους,
 Μυτὰ ἑμαζύνοντο εἰς τοῦ καὶ ζοιρύνει (θεμάτις χωρίς δέσμο) συζητήσας
 Καρδίαν τοῦ θάγον θυμνῆς, εἰς κατακόρυφον εἰσάσιν κινκαϊνῆς
 Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. Συνκε-
 ντρώνοντο εἰς τὸ ἀλώνι πρὸς ἥν εἰς τὸ χωράφι ἦ.
 εἰς χειρωνακίαν ἀλμῆς.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησός; Ὑπάρχει
 εἰς τὸ ἀλώνι καὶ τὰ ἐκ τῶν θυμνῆς κινκαϊνῆς..
 μὲ τὸν θάγον πρὸς τὸ κίνησιν.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....
 Ὑπῆρχεν ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν καὶ ἀλμῆς.....

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; Κατασκευάζετο εἰς τὸ χωράφι
 καὶ εἰς θέσιν τοιαύτην ὥστε νὰ τὸ πιάσῃ
 τὰ ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ βάρους καὶ βάρους α-
 νοσηρὸς ἀπὸ τοῦ ἀνέμου.

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Κ. & Ε.*

*κατασκευῇ, εἶχε. ἐν τῷ χωράγι. πον. Ἀν. δὲν
εἶχε χρησιμοποιοῦσε τὸ φεταροῦ μόν. μετὰ ἀπὸ
τοῦ κρήνιαρα τοῦ νοικοκυρίου -*

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀρχίζει.*

ἀπὸ 15 ἰανουαρίου ἕως 15 Αὐγούστου περίπου -

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Χωματάλωνο καὶ πετράλωνο*

*ἡ τοποθεσία ἐν ὁρίσῳ μίαν πρὸ χωραγίου καὶ ἑξῆς καὶ
ρίζου καὶ αἰχμῆς καὶ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας ἀφαιρῶν ἀρκεύματα
μὲν γὰρ, ὡς εἶδος χυλίου.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). *Διὰ τὴν χρ. αἰ. κ. ἐκίτευσε τὸ ἔξαιμα, τοῦ*

*εἰσπληνίου (διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος). ἔμοιρασε γὰρ χόρτα
καὶ εἶχε. φ. νηρῶν καὶ τὴν διέφυκτον τοῦ ἔτους καὶ
ἐκίτευσε τὸ ἔξαιμα. ἢ ἐκίτευσε. (ὡς ἀνιψῶ).*

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Τ. α. 3 ὡς π. ο.*

*δὲν εἶχε. ὠρισμένην ἡμέραν ἢ ὥραν. τὸ ἔξαιμα,
ἐκίτευσε. γὰρ. ὡς ἀνιψῶν ὡς. καὶ ἀπὸ τῆς ἐκίτευσε
καὶ οὐκ ἐπορεύετο ἐκίτευσε ὁ εἰσπληνιός.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

Ἐξαποδυστῆς. Σχεδὸν ἔρ. 8 1/2 μ. 200. Ἀρχαῖος. πρὸς
τὰ ἴκη. μ. 100000. Κρίαν. πρὸς. 200. Ἀφροδισιάδης

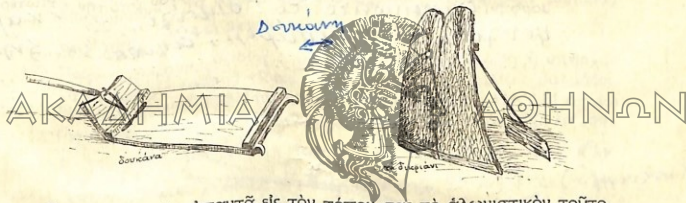

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀνυποτίμησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξυλίου στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος ἀτηγερὸς,
στρούλλουρας, δοκάνη, βοσκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. *ἔγινε*
το. με. βοῆς καὶ ἵππων, προσέδεσθαι. ἐπ. τοῦ...
ἐλύναν, καὶ ἐρχανταν. με. με. πρὸς. ζῶα...
ἀνελίγ. με. πρὸς ἀνυποτίμ. ἐπ. με. ἀ. Σελ. 66 σελ.
το. σχοινίων, με. α. ζῶα καὶ βοσκάνη...

- 20 —

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
κά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχῶν τούτων; *Εἰς ἡμετέραν πατρίδα*
τὸ ἀκρίνον μηχανημα τὸ ὀρεινὸν ἀνομάζεται "δουκα-
νι", τὸ ἐπίγειον τῆς πεδ. καὶ αἰ. ἀκρίνον. Κατεσκευάζετο
ἐκ τῶν ξυλινῶν, διὰ μὲν τῆς περὶ τὴν πρόσφρυσμένην
χαυρῶν, συνέδεον καὶ ὑψηλῆς μὲ. κοτυρῆς μετακινῆς
ἰσάμενα, διὰ δὲ τῆς κατὰ τὴν ἀκρίνον, ν.α. γ.κ.κ. φησὶ.
Αἱ διαστάσεις τῆς ἡτο: μήκος 1.20-1.30 καὶ πλάτος 0.50-
0.70 cm. Ἡ συνίσχοντο μόνον ὁ αἰῶς καὶ ἡ κριθή.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλώνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ὁ ἀλωνιστὴς... ἀρχίζει... ἔσταν... ὁ ἥλιος... ἀρχίζει καὶ...
καὶ ἡ... καὶ... ἀπαραιτοῦσε... μετὰ τὴν δύσιν... σου.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ἔχρηται μοῦστα... τὸ "διμαῆτι...", τὸ "καρ-
πον... τὸ... "φικάρι...", ἀλλὰ... ἐν... ζήσαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλῶνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ; .....

Μέ... τὸ "εἰκοῖτι...", ἐφ' ὅσον... ἐπὶ... σου...
ἡ... αἱ ἄκοποι... ὅταν... ἐπὶ... μέ... τῶν... ἑλπί...
ζε, τότε γίνεσθαι τὸ "χύνισμα... Γενεῖται... τὸ... πρὸς... ἐν... ..

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). Μέ... τῶν

"ὄβ... .. γὰρ... τοὺς... καὶ... τὸ... ἀλ...
τοὺς... ..

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Ἐνα. ἀμύνι. ἑξήκοντ. καὶ ἡκο. 100.-150. δέματα ἀνέμερα. καὶ τὰς δυναίμεσ. τῶν γυναικῶν.*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχινισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα) *ἑλέγετο "καρεῖνα."*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τοπαπάνηδες, καλούμενοὶ ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. *ὁ γεωργός. καὶ ἰδικά. καὶ ζῶα. Ἐκεῖνοι. πρὸς δὲν. εἶχον. γυν. 200. "βαρύναν. 20. ἀμύνι. (ἀμύνισαν) ἀχαιοὶ καὶ παρηρμή. 15-20 ὁμάδες. ἕτερον δὲ καθε. γυν. -*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπάρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους. π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). *ἔχι. - ἔχρηται. κοπειῶτο. διὰ τῶν.*

- ἐκκοκαρίαν. τῶν ἀρ. βοείων. 20. καὶ ἀμύνι. καὶ χονδρὸ ξύλο.*
19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο; ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο; πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; *Ὁ. ν. α. - μέγεθος. "μαν. ἔται. καὶ. πᾶς. ἐπι. μῆκος. καὶ χονδρὸς. 1,50 m. περίμετρος. καὶ. πᾶχος. 0,03.-0,05 cm.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἄλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο κοπανιμένο διὰ τὸ κοπάνισμα
μικρῶν σιτηρῶν δημητριακῶν

κόπανος

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα ; (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο ; (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... ?

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *ἔχεν ἑλκήματα.*

Ἐρίμπετο μὲ διένδυον ἀπὸ ΒΔ πρὸς ΝΑ. Δέν...
ἔμαρξινεν. νίησε. —

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *Καρποῦ.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Τὰ μέλη τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ ἰκινᾶ πρὸς ἐρ-
ρασίαν.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινες τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ἐκίοντο " ἐν θύραις καὶ ἐχωρίζοντο μὲ...
τὸ "δὲρ μόνιασμα" Δέν ἐρίχοντο δευτέρω ἀλόν-
νισμα. —

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο . . . . .

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πὼς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ά.) ; *Αἰκινριζομένη*
μέτ' ὀβριμονία... καὶ ἐκβάλλει... Τούτω γίνεται καὶ
τὰ δερμονία.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

νων με ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον* (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας, τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .. *Αρα. 2α. χυρ. 3. φιν. 4.*

μ. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; ..

4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ..

α. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *τοῦ ἁγίου πνεύματος*
ἐν τῇ ἀκρόασει...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

μετὰ τὸ ἀλώνισμα

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ;..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Δὲν ἐπιβάλλει αὕτη γίνεται...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιὰ αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον^ο τροχού ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γ. ΚΟΝΣΤΑΝΤΑΚΟΣ

92
—
2
—

AKAΔHMIA

AOHNΩN

92
—
6'

92/
8.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ εἶδος τῶν ἑρμῶν

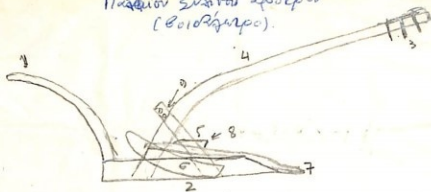

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Παλαιόν Σίμας Ἰσοκράτους
(Βοιωτὸς).

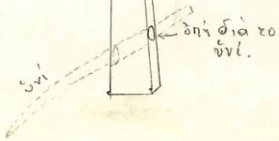
3 = καλὸν 1 = χειρὶ θάβη
4 = σταθὲρ 1-2 = κοντοῦρ
5 = στήλη 7 = ὑνί
6 = στήλη 8 = προσσηνὸς
9 = καλὸν στήλης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

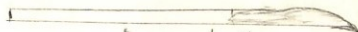
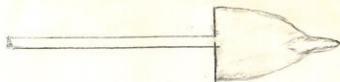

ΑΘΗΝΩΝ

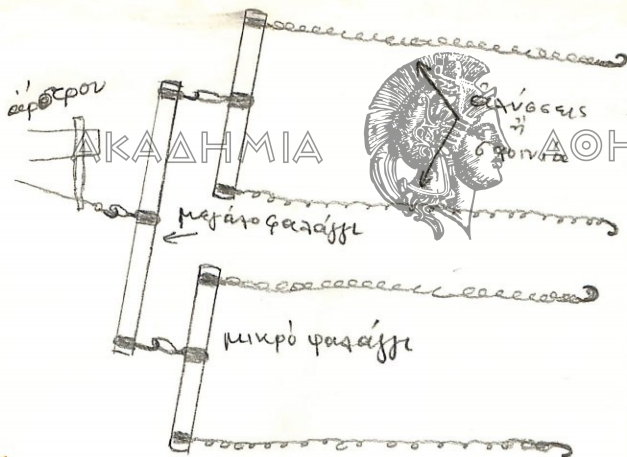
ὅτι διὰ τὴν στα-
θὲν εἰς σταθὲρ

ὅτι διὰ τὸ
ὑνί.

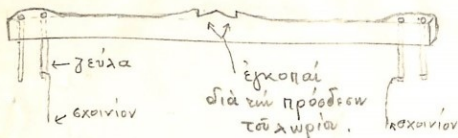
ὀριγονία ὀπίς

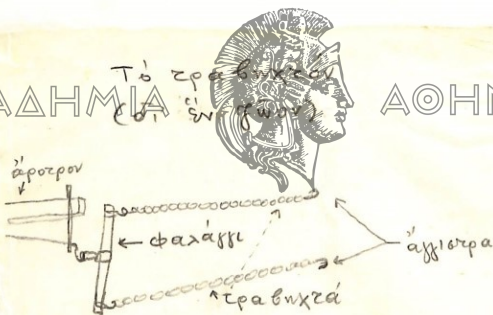
Τράβηχες
γὰρ οὗτο ἴησους
ἢ ἡμόνους

το θυγός

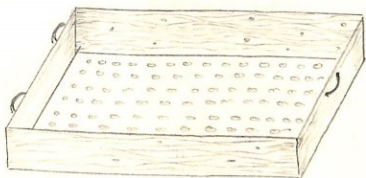

Τὸ τραβηχτὸν
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ Σιφνονι

-7-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

